

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
КУЛЬТУРИ**

Студентки 4 курсу, 18 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
освітньої програми «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Вишнецька
Юлія
Станіславівна

Науковий керівник
д.е.н., доцент

(підпис керівника)

Новікова
Наталія Леонідівна

Гарант освітньої програми
к.держ.упр.

(підпис гаранта)

Динник
Ірина Петрівна

Київ 2023

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Освітня програма: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«30» грудня 2022 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студентів

Вишнецькій Юлії Станіславівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: **«Реалізація державної політики у сфері культури»**

Затверджена наказом ректора від «26» грудня 2022 р. № 3711

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 12.05.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: поглиблення теоретичних засад реалізації державної політики у сфері культури та розроблення рекомендацій щодо її вдосконалення в Україні.

Об'єкт дослідження: процес реалізації державної політики у сфері культури.

Предмет дослідження: теоретичні та прикладні аспекти реалізації державної політики у сфері культури України.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

Зміст

РОЗДІЛ 1: ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

1.1. Основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні

1.2. Характеристика діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.

Розділ 2: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ

2.1. Моніторинг та оцінювання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.

2.2. Напрями удосконалення реалізації державної політики у сфері культури в Україні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 24.11.2022	24.11.2022
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 30.12.2022	30.12.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2023	20.03.2023
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2023	20.04.2023
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 10.05.2023	10.05.2023
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 10.05.2023	10.05.2023
7	Зовнішнє рецензування випускної кваліфікаційної роботи	До 12.05.2023	12.05.2023
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	12-05. 17.2023	12-05. 17.2023
9	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 22.05.2023	До 22.05.2023
10	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «30» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи:
Новікова Наталія Леонідівна

8. Гарант освітньої програми: Динник І.П.

9. Завдання прийняв до виконання студент: Вишнецька Юлія Станіславівна

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Випускна кваліфікаційна робота Вишнецької Юлії Станіславівни теми: «Реалізація державної політики у сфері культури» відповідає темі та носить актуальний характер. Автором опрацьовано значний масив вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел, що дало змогу розкрити сутність заявленої теми.

У першому розділі автором визначено основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні, надана характеристика

діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.

Другий розділ ВКР присвячено пошуку публічно-управлінських рішень щодо удосконалення державної політики у сфері культури в Україні.

Зміст та структура роботи розкривають тему, робота виконана відповідно до вимог та рекомендована до захисту з позитивною оцінкою, а її автор Вишнецька Юлія Станіславівна заслуговує на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Динник Ірина Петрівна _____
(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота студента _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Динник І.П. _____
(підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л. _____
(підпис)

«12» травня 2023 р.

SCIENTIA DIFFICILIS SED FRUCTUOSA

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1: ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні.....	6
1.2. Характеристика діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.....	12
РОЗДІЛ 2: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ.....	17
2.1. Моніторинг та оцінювання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.....	17
2.2. Напрями удосконалення реалізації державної політики у сфері культури в Україні.....	31
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ВСТУП

Актуальність дослідження тематики реалізації державної політики у сфері культури полягає у визначенні ключових аспектів, які впливають на суспільство, економіку та соціокультурні процеси. Культура, як невід’ємна складова суспільства, має значний вплив на формування ідентичності, соціального та економічного розвитку країни. Тому, дослідження реалізації державної політики у цій сфері має важливе практичне значення.

Одним з ключових аспектів є інформаційний вплив культури. Культурна сфера може стати джерелом доходів для країни через створення робочих місць, приваблення туристів та стимулювання творчості та інновацій. Дослідження ефективних механізмів фінансування, підтримки та розвитку культурних проєктів допомагає знайти оптимальні шляхи залучення інвестицій та розкриття потенціалу культурної сфери.

Мета роботи: поглиблення теоретичних засад реалізації державної політики у сфері культури та розроблення рекомендацій щодо її вдосконалення в Україні.

Об’єкт дослідження: процес реалізації державної політики у сфері культури.

Предмет дослідження: теоретичні та прикладні аспекти реалізації державної політики у сфері культури України.

Відповідно до мети було визначено коло завдань:

1. Визначити основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні.
2. Охарактеризувати діяльність Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері культури.
3. Здійснити моніторинг та оцінювання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері культури.

4. Надати публіцько-управлінські рішення вдосконалення реалізації державної політики у сфері культури України.

Методи дослідження:

Для досягнення мети випускної кваліфікаційної роботи та вирішення поставлених завдань використано низку загально-наукових та спеціальних методів дослідження:

- Аналіз політичних документів: передбачає аналіз державних законів, постанов, програм і стратегій, що стосуються культурної політики. Вивчення таких документів дозволяє отримати уявлення про основні пріоритети, цілі, завдання та інструменти, що використовуються для реалізації державної політики у сфері культури.
- Аналіз фінансування: включає вивчення фінансових ресурсів, які виділяються на підтримку культурної сфери. Це може включати аналіз бюджетних асигнувань, спеціальних фондів, грантових програм та інших джерел фінансування. Аналіз фінансування дозволяє оцінити обсяги та спрямованість ресурсів, які витрачаються на культурні заходи та проекти.
- Соціологічні дослідження: включає збір даних про сприйняття та участь громадян у культурному житті. Він може включати проведення опитувань, фокус-груп, спостережень та аналізу соціальних медіа. Соціологічні дослідження допомагають з'ясувати, які культурні події та ініціативи є популярними серед населення, чи задовольняють вони потреби та очікування громадян.

Інформаційною базою випускної кваліфікаційної роботи є широке коло наукових джерел: монографічні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти Міністерства культури та інформаційної політики в Україні, офіційні статистичні матеріали Державної статистики України, інтернет-джерела.

Структура випускної кваліфікаційної роботи включає вступ, два розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел із 50 найменувань. Загальний обсяг роботи становить сторінок, містить таблицю, рисуноків.



РОЗДІЛ 1.

ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

1.1. Основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні

Основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні охоплюють кілька ключових напрямків. По-перше, велика увага приділяється збереженню і розвитку культурної спадщини. Це включає забезпечення збереження та просування національної культурної спадщини, зокрема пам'яток архітектури, мистецтва, літератури та інших культурних цінностей. Також проводяться заходи з реконструкції, реставрації та консервації культурних об'єктів, а підтримка національних музеїв, архівів, бібліотек та інших культурних установ також відіграє важливу роль.

По-друге, значна увага зосереджується на розвитку творчості та культурних індустрій. Це передбачає сприяння творчому розвитку та підтримку різних культурних індустрій, таких як література, музика, театр, кіно, візуальне мистецтво, дизайн, мода, медіа та інші сфери. Також важливим є заохочення створення нових творчих проєктів, підтримка творчих колективів та ініціатив, а також сприяння міжнародній співпраці у галузі культури.

По-третє, культурна освіта та доступність є ще одним пріоритетом. У цьому контексті забезпечується доступність культурних послуг, зокрема для молоді, людей з інвалідністю та інших уразливих груп населення. Важливе значення приділяється підвищенню культурної освіченості, розвитку культурної освіти та популяризації культурної спадщини через організацію лекцій, семінарів, культурно-просвітницьких заходів та створення спеціалізованих культурних центрів.

Значна увага приділяється розбудові культурної інфраструктури. Це означає розвиток та модернізацію культурних закладів, таких як театри, музеї, концертні зали, кінотеатри, бібліотеки та інші культурно-освітні установи. Забезпечення належних умов для розвитку творчості та культурної діяльності, включаючи створення сучасних та функціональних просторів для виставок,

вистав, концертів та інших культурних подій, є однією з основних метою. Важливою складовою є підтримка культурної різноманітності та міжнародного співробітництва. Державна політика спрямовується на захист та підтримку культурної різноманітності, включаючи національні меншини, етнічні групи та регіональні культури. Також активно підтримується міжнародне культурне співробітництво, обмін досвідом та культурні програми з іншими країнами.

З розвитком комерційної діяльності організацій культури все більшу роль у їх фінансуванні займають банківські кредити. В європейських країнах держава допомагає організаціям культури отримувати банківські кредити з гарантіями по кредитах. У Франції, Італії та Німеччині створені державні структури для гарантування кредитів різним суб'єктам культури. Слід зазначити, що такі гарантії в основному надаються суб'єктам комерційної діяльності. У Франції це завдання виконує заснований державними та приватними банками Інститут фінансування кіно та культури, а у Великій Британії – Фонд національного розвитку, який позичає гроші на кіновиробництво.

Вважаємо за доцільне запозичення зарубіжного досвіду в цьому напрямку, а також залучення пільгових кредитів державних банків для будівництва та реконструкції приміщень закладів культури, придбання нового обладнання, комплектування бібліотечних та музейних фондів, упорядкування виготовлення декорацій і реквізиту, реконструкції костюмів, вестибюлів і авансідів, читальних залів тощо. Одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку закладів, що функціонують у сфері культури, є перетворення традиційних закладів культури та відпочинку на спеціальні інноваційні організації: музейні клуби, клуби-бібліотеки тощо, які зосереджуватимуть декілька основних видів діяльності. і пропонувати споживачеві широкий спектр послуг у певних межах, бути універсальним зі збереженням специфіки своєї діяльності [5].

Сучасна соціально-економічна ситуація в Україні не дозволяє одночасно і в повному обсязі вирішити складні проблеми, які накопичилися у сфері культури за останні роки. Сучасний стан розвитку інститутів цієї сфери характеризується: критичним станом сфери культури на фоні соціально-економічної кризи; слабка матеріально-технічна база закладів культури; загострення фінансових проблем

об'єктів культури; низький рівень економічної та правової компетентності; перевага «бюджетної свідомості» в умовах економічних перетворень; складність перенаправлення мислення в управлінні сферою культури; низька соціальна захищеність працівників цієї сфери. На нашу думку, предметом адміністративно-правового та господарського регулювання у сфері культури є: підвищення соціально-культурного значення продукції, створеної подібними установами; реорганізація структури фінансових ресурсів державних закладів культури; підвищення кваліфікаційного рівня керівників; створення системи безперервного професійного навчання управлінського персоналу; створення нової системи фінансування, яка має базуватися на принципі ефективного співвідношення забезпечення закладів культури власними та бюджетними ресурсами.

Пріоритетними напрямками державного забезпечення та підтримки розвитку культурно-мистецьких закладів є: збереження наявних культурних цінностей; підвищення рівня забезпечення відповідних установ технічними засобами та обладнанням; здійснення структурних перетворень, створення недержавного сектору у сфері культури; посилення державної підтримки творчих спілок; впровадження нових технологій у бібліотечну, архівну, театральну та музейну справу [6]. Кроками реформування системи регулювання інституційної діяльності соціально-культурної сфери є: перегляд податкового, трудового та бюджетного законодавства, розширення можливостей прямого фінансового забезпечення сфери культури, запровадження більшої прогресивні та ефективні методи розподілу коштів державного бюджету. Наявність чітких правил регулювання діяльності у сфері культури дає можливість досягти більш ефективних результатів діяльності цих організацій. Слід зазначити, що в останні два десятиліття більшість європейських країн використовують різноманітні економічні інструменти підтримки культури: триває розробка механізмів податкової політики (у Франції 13 видів спеціальних податків у сфері культури та близько 40 знижок) [7].

Пріоритетами державної політики у сфері культури є:

- розвиток культури української нації, корінних народів та національних меншин України;

- актуалізація ролі культури як системи цінностей, ресурсу для забезпечення сталого розвитку та консолідації суспільства;
- посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалу культури;
- охорона культурної спадщини та культурних цінностей, збереження, відтворення та охорона традиційного характеру середовища;
- естетичне виховання громадян, передусім дітей та юнацтва;
- розвиток мистецької освіти, кадрове забезпечення сфери культури;
- автономія та самоврядування закладів культури та закладів освіти у сфері культури;
- розширення та модернізація культурної інфраструктури села;
- охорона, заохочення та підтримка культурного розмаїття як одного з найважливіших чинників сталого розвитку держави;
- економічна (фінансова), територіальна (фізична), соціальна та інформаційна доступність якісних культурних послуг для кожного;
- створення, виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування, споживання, популяризація, збереження та використання культурних благ;
- розвиток державно-приватного партнерства, залучення інвестицій в сферу культури;
- забезпечення проведення досліджень у сфері культури;
- підвищення престижності у суспільстві професій у сфері культури;
- розвиток креативних індустрій.

Пріоритети державної політики у сфері культури визначаються:

- стратегіями, концепціями, програмами у сфері культури, що розробляються і затверджуються згідно із законодавством;
- щорічним посланням Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України та програмами діяльності

Кабінету Міністрів України, схваленими Верховною Радою України, в яких враховуються аспекти розвитку культури;

- завданнями з розвитку сфери культури, визначеними планами пріоритетних дій Кабінету Міністрів України.

Пріоритети державної політики у сфері культури враховуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у програмах соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

{Стаття 4 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 4731-VI від 17.05.2012](#) , [№ 954-VIII від 28.01.2016](#) , [№ 2458-VIII від 19.06.2018](#) ; в редакції Закону [№ 1432-IX від 29.04.2021](#) }

Держава може сприяти розвитку сфери культури, встановлюючи відповідними нормативними актами податкові пільги через систему юридичних або фізичних осіб, благодійних організацій, меценатів, спонсорів для фінансування закладів. На законодавчому рівні в багатьох країнах світу панує закріплена норма, коли кошти, спрямовані на благодійні цілі організаціям соціально-культурної сфери, дають можливість меценатам зменшити податковий тягар своєї компанії. У сфері культури державна політика залишається значною мірою безсилою, обсяги бюджетної підтримки культури недостатні, пріоритети нечіткі, механізми недосконалі. Питома вага видатків на розвиток серед видатків бюджету на культуру надто низька. Інструменти державно-приватного партнерства підтримки культурних ініціатив не набули значного розвитку.

Стратегію розвитку культури та план заходів щодо її реалізації, які ґрунтуються на принципах послідовності, наступництва і безперервності державної політики у сфері культури, затверджує Кабінет Міністрів України один раз на п'ять років за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сферах культури та мистецтв.

Можливою стратегією держави у сфері культури може бути збільшення бюджетної фінансової підтримки культури. Такий варіант державної стратегії можна віднести до неефективних у сфері культури, хоча з організаційної точки

зору він здійснений. Інший альтернативний варіант державної стратегії полягає в тому, що вона орієнтується не на бюджетні ресурси, а насамперед на позабюджетні джерела фінансування – спонсорів, меценатів, власні доходи організацій культури. Для цього необхідно посилити підтримку благодійників і меценатів, а також виробників вітчизняного культурного продукту. Такий підхід має позитивний потенціал, оскільки зазначені вище механізми підтримки розвитку культури наразі слабкі [11].

В наш час розглянемо одну стратегію, яка була ухвалена урядом у цьому році.

«Читання як життєва стратегія»: Уряд схвалив план дій на 2023 – 2032 роки

3 березня Уряд схвалив Стратегію розвитку читання на 2023 – 2032 роки «Читання як життєва стратегія», розроблену Міністерством культури та інформаційної політики. Її реалізація має створити умови не тільки для формування звички й потреби у читанні всіх українців, а й є складовою гуманітарної безпеки України.

На сьогодні читання для задоволення та розвитку як життєва практика почало поступатись споживанню «швидкої» інформації із соціальних мереж, доступному відеоконтенту і телебаченню. Ситуація в Україні є особливо гострою: надто замала кількість виданих книжок на душу населення, а показники кількості населення, що читає, стрімко падають.

Розроблення Стратегії зумовлене потребою кардинально змінити підходи до промоції читання. Читання має стати усвідомлено обраним дозвіллям, освітньою практикою та способом саморозвитку українців. Все це задля всебічного й гармонійного розвитку особистості, зокрема, критичного мислення.

«Читання має об'єднувати українців, виконувати завдання національної консолідації, модернізації та розвитку української культури, зміцнення й розвитку нашого потенціалу. Також ми маємо підтримувати наших видавців, авторів, перекладачів, створювати сприятливі економічні умови для розвитку бізнесу в сфері книговидавництва та книгорозповсюдження», – зазначив Олександр Ткаченко, Міністр культури та інформаційної політики України.

Реалізація Стратегії відбуватиметься у три етапи за двома напрямками:

- підтримка та розвиток книжкової екосистеми», в результаті реалізації якого читачі матимуть доступ до якісної різножанрової книги, насамперед українськомовної, у різних форматах відповідно до потреб;
- формування звички і потреби в читанні», в результаті реалізації якого люди і спільноти обиратимуть читання як свідому та регулярну практику для дозвілля, навчання та розвитку.

Моніторинг та оцінку результативності реалізації Стратегії здійснюватиме МКІП із залученням представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань та наукових установ.

1.2 Характеристика діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури

Міністерство культури та інформаційної політики України є центральним органом виконавчої влади, яке керує і координує свою діяльність згідно з Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, а також іншими законами. Міністерство культури та інформаційної політики виконує головну роль у системі центральної виконавчої влади, забезпечуючи формування та реалізацію державної політики у сферах культури і мистецтва, охорони культурної спадщини, музейної справи, культурного експорту, імпорту та повернення цінностей, державної мовної політики, а також у сфері кінематографії, відновлення та збереження національної пам'яті, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин.

Міністерство культури та інформаційної політики слідує вимогам Конституції та законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України та інших законів. Воно підпорядковується Кабінету Міністрів України та дотримується встановленого порядку.



Рис. 1.1 Структура Міністерства культури та інформаційної політики України

Джерело: розроблено автором

Основні завдання Міністерства культури та інформаційної політики включають узагальнення практики застосування законодавства, пов'язаного з його компетенцією, розробку пропозицій щодо вдосконалення актів законодавства, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, а також розробку проектів законів та інших актів законодавства, що належать до його компетенції. Міністерство культури та інформаційної політики погоджує проекти законів та інших актів законодавства з іншими міністерствами та центральними органами виконавчої влади. Воно також готує висновки та пропозиції до проектів законів та інших актів законодавства, які розглядаються Кабінетом Міністрів України. Крім того, Міністерство розглядає проекти законів, які вносяться до Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, а також нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Структурні підрозділи Міністерства культури та інформаційної політики

Розглянемо директори та їх завдання.

ДИРЕКТОРАТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Основні завдання:

- стратегічне планування діяльності МКІП, удосконалення такого планування;
- координація роботи інших структурних підрозділів апарату МКІП із забезпечення формування державної політики у сферах компетенції МКІП та забезпечення її відповідності цілям та пріоритетам, визначеним Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, планам пріоритетних дій Уряду, іншим документам державної політики, положенням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, іншим міжнародним зобов'язанням держави.

ДИРЕКТОРАТ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ

Основні завдання:

- забезпечення формування державної політики у сферах мистецтв, спеціалізованої мистецької освіти, креативних індустрій на основі постійного аналізу стану справ у сферах його компетенції, вироблення альтернативних варіантів розв'язання наявних проблем.
- забезпечення координації, здійснення моніторингу та оцінювання результатів реалізації державної політики у сферах мистецтв, спеціалізованої мистецької освіти, креативних індустрій розроблення пропозицій щодо її продовження або коригування.
- забезпечення нормативно-правового регулювання у сферах його компетенції.
- надання пропозицій щодо залучення фінансових ресурсів, необхідних для реалізації державної політики у сферах мистецтв, мистецької освіти, креативних індустрій.

ДИРЕКТОРАТ З ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Основні завдання:

- забезпечення формування та реалізації державної політики на основі постійного аналізу стану справ у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій;
- забезпечення формування та реалізація державної політики у сферах: інформаційного суверенітету (у частині повноважень з управління цілісними майновими комплексами державного підприємства «Мультимедійна платформа іномовлення України» та Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ»), інформаційної безпеки України; державного іномовлення; популяризації України в світі, стратегічних комунікацій, зокрема з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами;
- участь у формуванні та реалізації державної політики з питань тимчасово окупованих територій України та населення, що на них проживає, з метою їх реінтеграції в єдиний культурний та інформаційний простір України.
- здійснення моніторингу та оцінювання результатів реалізації у сферах політик відповідно до компетенції Директорату, визначення перспектив та пріоритетних напрямків розвитку;
- забезпечення нормативно-правового регулювання у сферах політик, які відносяться до компетенції Директорату;
- підтримка співпраці України з національними та міжнародними експертами та організаціями, які мають відповідний досвід у галузі розвитку медіа, а також вивчення і залучення досвіду Європейських держав-партнерів;
- започаткування механізмів співпраці з міжнародними організаціями та представництвами іноземних країн у напрямку обміну досвідом та залучення кращих практик реалізації політики в інформаційній сфері, сфері телебачення і радіомовлення.

ДИРЕКТОРАТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Основні завдання:

- забезпечення формування державної політики на основі постійного аналізу стану справ в сферах міжнародних відносин, релігії та захисту прав національних меншин в Україні, державної мовної політики, мистецького аматорства, клубних закладів, центрів народної творчості, парків культури та відпочинку, книговидання, бібліотечної справи та державної політики з розвитку читання;
- здійснення моніторингу та оцінювання результатів реалізації державної політики в сферах міжнародних відносин, релігії та захисту прав національних меншин в Україні, державної мовної політики, книговидання, бібліотечної справи та державної політики з розвитку читання, визначення перспектив та пріоритетних напрямків розвитку;
- реалізація державної політики у сфері мистецького аматорства, діяльності клубних закладів, центрів народної творчості, парків культури та відпочинку, розроблення пропозицій щодо удосконалення їх діяльності;
- розробка та здійснення заходів щодо державної підтримки для відродження, збереження та розвитку культурної самобутності української нації, осередків традиційної культури, в тому числі за межами України;
- забезпечення розробки державних соціальних нормативів у сфері культури;
- здійснення вдосконалення форм статистичної звітності щодо клубних закладів, парків культури та відпочинку;
- забезпечення нормативно-правового регулювання в сферах політик, які відносяться до компетенції Директорату.

РОЗДІЛ 2

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ**2.1. Моніторинг та оцінювання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України в сфері культури.**

Для моніторингу та оцінки діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері культури можна використовувати різні методи. Спочатку збираються та аналізуються релевантні документи, звіти, програми та інші джерела, що стосуються роботи Міністерства. Це дозволяє отримати уявлення про стратегічні пріоритети, цілі та завдання, які визначені в цих документах. Далі проводиться оцінка того, наскільки Міністерство культури виконує свої політичні зобов'язання, визначені в офіційних документах. Досліджуються культурні програми, ініціативи та проекти, що були запроваджені та реалізовані, і аналізуються їхні результати.

Проводиться оцінка фінансування, що надається Міністерству культури. Для цього вивчаються фінансові звіти, бюджетні асигнування та інші фінансові документи. Оцінюється обсяг та напрямки фінансування культурних програм, проектів та ініціатив, порівнюючи їх з політичними зобов'язаннями та потребами сфери культури. Для збору думок та сприйняття представників культурних організацій, митців, громадських організацій та громадян проводяться опитування та консультації. Це дозволяє врахувати їхні пропозиції та побажання.

Здійснюється аналіз результатів та впливу програм, проектів та ініціатив, що були реалізовані Міністерством культури. Визначається їхній вплив на культурне середовище, доступність культурних послуг, розвиток творчих галузей та задоволення громадян. Також порівнюється діяльність Міністерства культури з міжнародними стандартами та кращими практиками у сфері культурної політики. Враховуються рекомендації та дослідження міжнародних організацій, що займаються культурою та інформаційною політикою [15].

Усі отримані результати та висновки резюмуються в звіті. В цьому звіті надаються рекомендації та пропозиції щодо подальшого вдосконалення культурної політики та роботи Міністерства.

Культура для України - підсумки діяльності Міністерства культури та національної спадщини. Для детального моніторингу ми розглянемо офіційні звіти Міністерства культури та інформаційної політики та дамо оцінку відповідним діям самого Міністерства. Для розгляду ми візьмемо: Звіт про базове відстеження результативності наказу Міністерства культури та інформаційної політики України від 14 травня 2020 року № 1744 «Про забезпечення організації та проведення мистецьких конкурсів», Звіт про базове відстеження результативності регуляторного акту Звіт про повторне відстеження результативності наказу Міністерства культури та інформаційної політики України від 14 травня 2020 року № 1744 «Про забезпечення організації та проведення мистецьких конкурсів».

Українське Міністерство культури та інформаційної політики видало наказ від 14 травня 2020 року № 1744 "Про забезпечення організації та проведення мистецьких конкурсів", який був зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 травня 2020 року під № 475/34758. Міністерство культури та інформаційної політики України відповідає за виконання заходів з відстеження [16].

Метою наказу є встановлення процедури організації та проведення мистецьких конкурсів відповідно до Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 885 від 16 жовтня 2019 року. Наказ визначає порядок та умови проведення конкурсів, етапи, процедури розгляду та оцінки проектів, прийняття рішення про переможця та документальне оформлення. Заходи з відстеження результативності були проведені з 1 по 15 грудня 2022 року і використовували повторне відстеження. Для отримання результатів використовувався статистичний підхід.

Під час повторного відстеження Міністерство культури та інформаційної політики України аналізувало використання регуляторного акта. Оцінка результативності наказу здійснювалася на основі даних Міністерства за дворічний період з 12 червня 2020 року до 11 червня 2022 року. Оцінка включала такі показники (Таблиця 2.1).

Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, які підпадають під дію акта (очікується не менше 20, враховуючи, що кожен з 20 пунктів проекту Плану заходів щодо захисту національного інформаційного простору буде оголошено 1 конкурс, в якому братимуть участь не менше 1 учасника, який може стати переможцем). Кількість учасників мистецьких конкурсів (початкова цифра - не менше 20). Кількість організованих мистецьких конкурсів (початкова цифра - не менше 20). Кількість реалізованих проектів, що стали переможцями мистецького конкурсу (початкова цифра - не менше 20) [17].

Таблиця 2.1

Основні показники результативності аналізуємих актів

№ з/п	Показник результативності	фактичні показники станом на 11.06.2022	фактичні показники станом на 12.01.2022	фактичні показники станом на 12.01.2021
1.	акт буде застосовуватись до не менш як 20 суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб. Кожен з 20 пунктів проекту Плану заходів щодо захисту національного інформаційного простору передбачає проведення 1 конкурсу, у якому братиме участь принаймні 1 учасник з можливістю стати переможцем.	щонайменше 20	щонайменше 20	щонайменше 20
2.	кількість учасників мистецьких конкурсів (передбачається щонайменше 20)	11	127	19
3.	кількість організованих мистецьких конкурсів (передбачається щонайменше 20);	4	45	13
4.	кількість реалізованих проектів, які стали переможцями мистецького конкурсу (передбачається щонайменше 20).	5	136	56

Джерело: офіційний сайт Міністерства культури та інформаційної політики

1. Результати аналізу фактичних показників за 12 січня 2021 та 12 січня 2022 показують збільшення кількості організованих мистецьких конкурсів, більше учасників та збільшення кількості реалізованих проєктів, які стали переможцями мистецького конкурсу.
2. Фактичні показники результативності акта станом на 11 червня 2022 року були невисокими через повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України, що призвело до неможливості організації та проведення мистецьких конкурсів.
3. Зазначені дані будуть використані під час проведення періодичного відстеження, під час якого будуть порівнюватись показники базового та повторного відстеження [18].
4. На основі результатів повторного відстеження результативності наказу Міністерства культури та інформаційної політики України від 14 травня 2020 року № 1744 "Про забезпечення організації та проведення мистецьких конкурсів", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 травня 2020 року під № 475/34758, можна зробити висновок, що реалізація цього регуляторного акта сприяє створенню прозорого механізму направлення бюджетних коштів та допомагає залучати творчі спілки, підприємства, установи та організації незалежно від форми власності до реалізації заходів.

Ступінь досягнення визначених цілей є задовільним. Оцінка результатів та ступеня досягнення визначених цілей буде проведена в рамках періодичного відстеження.

Щодо конкретної постанови, то це Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1015 "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 963 і від 24 грудня 2019 р. № 1185". Виконавцем заходів з відстеження є Міністерство культури та інформаційної політики України. Основною метою прийняття цієї постанови є приведення Порядку видачі свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей у відповідність до законодавства України та узгодження норм процедур з іншими законодавчими актами [44].

Строк виконання заходів з відстеження повинен починатись з дня набрання чинності постановою, але не пізніше початку повторного відстеження. У даному випадку, постанова набрала чинності 5 листопада 2022 року.

1. Методи одержання результатів відстеження. Для базового відстеження результативності регуляторного акта був застосований статистичний підхід.
2. Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних. Для базового відстеження результативності регуляторного акта були використані наступні джерела даних:
3. Дані Міністерства культури та інформаційної політики України за період з 2018 по 20122 роки.
4. Раніше отримані дані Міністерства культури та інформаційної політики України шляхом запитів до відповідних державних органів, які відповідали за видачу свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей.
5. Статистичні дані Державної служби статистики України, опубліковані на їх офіційному веб-сайті, щодо загальної кількості юридичних осіб в Україні протягом відповідних років [23].
6. Кількісні та якісні значення показників результативності акта у сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей можуть бути задіяні фізичні та юридичні особи, включаючи суб'єкти господарювання, що є власниками культурних цінностей або уповноваженими особами. Однак, немає статистичних даних або результатів наукових досліджень, які б містили цей показник [45].

У сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, одним з кількісних показників є кількість виданих Свідоцтв у певному періоді. За період з 2018 по 2022 роки було зафіксовано наступні кількісні показники:

Загальна кількість звернень для отримання Свідоцтва

2018 рік	1041
2019 рік	44
2020 рік	80
2021 рік	57
2022 рік	76

Джерело: Міністерство культури та інформаційної політики України

Таблиця 2.3

Кількість звернень юридичних осіб для оформлення Свідоцтва

2018 рік	15
2019 рік	21
2020 рік	30
2021 рік	34
2022 рік	44

Джерело: Міністерство культури та інформаційної політики України

Таблиця 2.4

Загальна кількість виданих Свідоцтв

2018 рік	74
2019 рік	39
2020 рік	80
2021 рік	57
2022 рік	76

Джерело: Міністерство культури та інформаційної політики України

Порядок видачі Свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей, його переоформлення, анулювання та відмови в видачі

регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 963. Цей порядок поширюється на суб'єкти господарювання відповідно до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності". Питома вага суб'єктів малого підприємництва серед загальної кількості суб'єктів господарювання, на які поширюється цей порядок, не відома [24].

Згідно з даними Міністерства культури та інформаційної політики України, у 2019 році загальна кількість звернень для отримання Свідоцтва становила 44 особи, з них 23 особи - фізичні особи та 21 особа - юридичні особи. Кількість звернень юридичних осіб складала 0,001% від загальної кількості юридичних осіб в Україні, яка на 1 січня 2020 року становила 1 350 627 осіб, згідно з офіційним сайтом Державної служби статистики України [25].

Наведені показники статистичних даних щодо загальної кількості юридичних осіб в Україні за роками представлені у Таблиці 1. За цими даними видно, що показники у сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, а також надання адміністративної послуги з видачі свідоцтва на правовий вивіз (тимчасовий вивіз) культурних цінностей з території України, з кожним роком знижуються, починаючи з 2018 року. Це також стосується кількості залучених юридичних осіб до цієї послуги.

Таблиця 2.5

Динаміка залучення юридичних осіб до процедури видачі Свідоцтва у 2018 – 2022 рр.

Рік	Загальна кількість звернень	Утомучислі кількість звернень юридичних осіб	Кількість виданих свідоцтв юридичним особам	Загальна кількість відмовувачів свідоцтва	Співвідношення між кількістю виданих свідоцтв юридичним особам та кількістю звернень юридичних осіб	Загальна кількість юридичних осіб в Україні ¹	Частка кількості юридичних осіб, які звернулися для отримання свідоцтва, від загальної кількості юридичних осіб в Україні
2018	5124	70	70	0	1	1 121 347	0,006
2019	675	55	23	38	0,42	1 185 071	0,004
2020	1858	15	15	0	1	1 235 024	0,001
2021	1243	15	15	0	1	1 298 435	0,001
2022	49	21	18	3	0,86	1 350 627	0,001

¹ Згідно з даними, розміщеними на офіційному сайті Державної служби статистики України в мережі Інтернет: www.ukrstat.gov.ua.

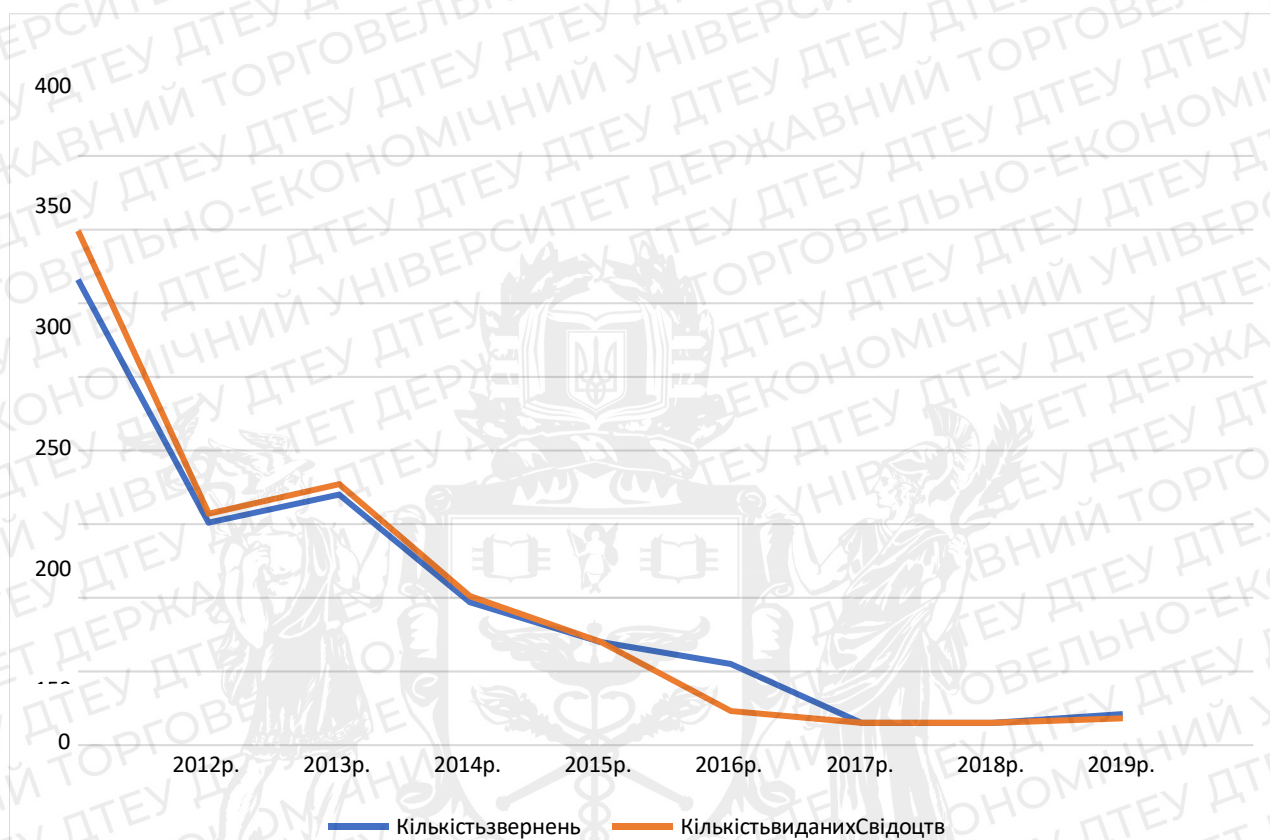


Рис 2.1. Показники кількості звернень юридичних осіб для отримання Свідоцтва та кількості виданих Свідоцтв

Джерело: Міністерство культури та інформаційної політики України

Рис. 2.1 демонструє кількість звернень юридичних осіб для отримання Свідоцтва та кількість виданих Свідоцтв юридичним особам з 2011 по 2019 роки. Цей графік показує, що кількість звернень юридичних осіб практично співпадає з кількістю виданих Свідоцтв протягом розглянутих років, за винятком деяких відмінностей. У 2011 році кількість виданих Свідоцтв юридичним особам (349 свідоцтв) перевищувала кількість звернень юридичних осіб (316 осіб) на 33 одиниці. У 2016 році кількість звернень юридичних осіб (55 осіб) перевищувала кількість виданих Свідоцтв їм (23 свідоцтва) на 32 одиниці [47].

Всі наведені показники будуть використовуватися як основа для проведення перевірки результативності Постанови через рік з дня її набрання чинності. Застосування механізму "єдиного вікна" в процесі отримання Свідоцтва на вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей з території України передбачено Постановою. Впровадження цього механізму визначено статтею 331 Митного кодексу України.

З урахуванням впровадження протиепідемічних заходів на території України та у світі, пов'язаних з поширенням COVID-19, які обмежують переміщення осіб за кордон та відвідування культурних закладів споживачами, прийняття Постанови не матиме значного впливу на показники у сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей. Вплив законодавчого регулювання процедури видачі Свідоцтва на господарську діяльність в країні є мізерним [26].

Загальний висновок зі звітів, що були переписані, може бути наступним:

- Рис. 2.1 демонструє, що кількість звернень юридичних осіб для отримання Свідоцтва майже повністю збігається з кількістю виданих Свідоцтв

протягом розглянутих років. Є лише декілька випадків, коли спостерігаються незначні відмінності.

- Результати базового відстеження показників видачі Свідоцтва за 2018-2022 роки будуть використані для проведення через рік з дня набрання чинності Постанови заходів з повторного відстеження її результативності.
- Постанова запроваджує МКІП механізм "єдиного вікна" для отримання Свідоцтва на вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей з України. Застосування цього механізму визначено статтею 331 Митного кодексу України.
- Впровадження протиепідемічних заходів, пов'язаних з поширенням COVID-19, несприятливо впливає на показники у сфері видачі Свідоцтва, але не має значного впливу на сферу вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей [27].
- Законодавче регулювання процедури видачі Свідоцтва має мізерний вплив на господарську діяльність в країні.

Співпраця на державному рівні:

23 лютого (за день до нападу Російської Федерації на Україну) у Міністерство культури та інформаційної політики та інформаційної політики та інформаційної політикибула призначена спеціальна група для координації всіх заходів щодо надання допомоги Україні (підпорядкована Міністерству культури та Комітету зі зв'язків з громадськістю).

Вице-прем'єр-міністр, міністр культури та національної спадщини професор Петро Глінський підтримує постійний зв'язок із міністром культури та інформаційної політики України Олександром Ткаченком. Блокування

трансляції російських пропагандистських каналів через платформи супутникового зв'язку є одним із ключових питань для України. Під час розмови міністрів також йшлося про те, яку конкретну підтримку Польща може надати Україні в сферах культури та національної спадщини, а також інформаційної політики.

У зв'язку з військовими злочинами росіян в Україні міністр культури Петро Глінський рекомендував закладам культури утриматися від будь-якої співпраці з представниками культурного світу Російської Федерації, а також від представлення творів російської культури та російських митців [48].

За ініціативи міністра культури та національної спадщини професора Пьотра Глінського міністри культури восьми європейських країн — Польщі, Литви, Латвії, Естонії, Словаччини, Чехії, Словенії та Румунії — ухвалили спільну позицію, згідно з якою Росія повинна бути піддана повномасштабним санкціям у сфері культури [20].

13 квітня віце-прем'єр-міністр, міністр культури та національної спадщини Петро Глінський зустрівся з послом України в Польщі Андрієм Дещіссою. Темою зустрічі була підтримка українських закладів культури та допомога діячам культури, які внаслідок війни опинилися в Польщі.

22 квітня на запрошення Олександра Ткаченка Україну відвідали Міністр культури та інформаційної політики України, Віце-прем'єр-міністр, Міністр культури та національної спадщини професор Пйотр Глінський та Міністр культури Литви Сімонас Кайріс. Метою міністерської зустрічі була підтримка України у боротьбі з агресією Російської Федерації у сфері культури та інформації [43] [44].

Допомога у збереженні музейних колекцій в Україні:

За участю ради національної спадщини Польщі, Національного інституту музеїв та охорони колекцій та у співпраці з Фондом культурної спадщини міністерська група організовує та координує підтримку польських музеїв та культурних установ в Україні та біженців війни.

Центр сприяння українській культурі, організований при Інституті національної спадщини, є оперативним ядром групи сприяння культурі України, створеної в Міністерство культури та інформаційної політики та інформаційної політики та інформаційної політикіза день до початку війни в Україні. Центр координує (вітчизняні та іноземні) ініціативи щодо збереження культурних багатств України. Співпрацює з національними закладами культури, музеями, архівами та бібліотеками, зокрема Національним інститутом польської культурної спадщини за кордоном, «POLONIKA», Національним інститутом імені Оссолінського, Польським фондом культурної спадщини, Польським національним фондом, Урядовою агенцією стратегічних заповідників, з консерваторами пам'яток та іншими інституціями, і вже допомагає понад 50 українським закладам культури.

Польські музейні установи знаходяться в постійному контакті з українськими колегами та реагують на повідомлені потреби після їх прибуття. Наразі прибуло кілька машин з пам'ятниками та експозиційними матеріалами музею [49] [50].

Транспорт організований Інститутом національної спадщини, Державним архівом, Національним інститутом польської культурної спадщини за кордоном у Полониці, Національним музеєм у Познані та Культурною спадщиною у постійній співпраці з Міністерством культури та національної спадщини. Фонд співпрацює з реставраторами пам'ятників у Польщі [31].

Питання можливої евакуації українських культурних цінностей повністю залежить від суверенного рішення Уряду України. Якщо таке рішення буде прийнято, Польща готова допомогти захистити культурну спадщину України.

Багатопланова підтримка закладів культури:

До допомоги біженцям активно долучаються заклади культури, музеї, архіви, бібліотеки та школи мистецтв. Про допомогу можна дізнатися на сайті Міністерство культури та інформаційної політики та інформаційної політики та інформаційної політики та національної спадщини на окремій сторінці #KulturaDlaUkrainy — #КультураДляУкраины, де на окремих підсторінках подано інформацію про надані гранти, як за тематикою (пропозиції роботи, так і проживання), стипендії та резиденції для діячів культури та мистецтва), а також у сфері культури (концерти, виставки, лекції, освітня пропозиція).

Його завданням є моніторинг актуальних потреб українських театральних діячів та ресурсів, які пропонують польські театри та організації. Ви можете зв'язатися з нами по телефону та електронною поштою, інформація надається наступними мовами: польською, українською, російською та англійською. А Національний інститут музики і танцю на своєму веб-сайті надав доступ до форм, за допомогою яких українські артисти в Польщі можуть подати заявку, якщо шукають роботу у сфері культури. Таким чином Інститут хоче дати можливість українським митцям працювати в польських культурних установах.

У відповідь на російську агресію проти України та пов'язаний з нею травматичний досвід біженців у Польщі Національний інститут музики і танцю запустив спеціальну програму безкоштовної психологічної допомоги онлайн на [wspieraMY Ukrainę](#) [1] [19].

Інститут Адама Міцкевича, Центр сучасного мистецтва «Замок Уязд», Національна галерея мистецтв «Захента» та Центр польської скульптури в

Оронську організують мистецькі резиденції для українських художників. Підтримку надає також Інститут театру, який завдяки коштам, отриманим від Міністра культури та охорони національної спадщини, розширив програму існуючих мистецьких резиденцій на українських митців [25].

Національний культурний центр у співпраці з Міністерством культури та національної спадщини організував виставку «Український світ Марії Примаченко». Світлини картин відомого українського народного художника виставлені перед галереєю Kordegarda у Варшаві. Завдяки самовідданості іванківчан вдалося врятувати твори з краєзнавчого музею, який згорів унаслідок нападу росіян 27 лютого.

Завдяки співпраці Варшавського національного філармонічного оркестру, Національного інституту музики і танцю та Міністерства культури та національної спадщини група з понад 100 музикантів та членів їхніх сімей Київського симфонічного оркестру приїхала на репетиції до Польщі, яка мала місце вперше з початку війни. 21 квітня виступом у Варшаві розпочався європейський тур гурту, який розповідає про героїзм захисників України, драму загиблих і водночас дарує надію на перемогу [18].

Моніторинг та оцінка діяльності Міністерства культури України здійснюються з використанням чітких показників, що дозволяють оцінити ефективність його роботи. Ці показники охоплюють різні аспекти діяльності Міністерства, включаючи реалізацію державної політики у сфері культури, підтримку творчих об'єднань, організацію мистецьких заходів та фестивалів, захист прав інтелектуальної власності, а також нагородження видатних діячів культури.

Чіткі показники дозволяють зібрати об'єктивну інформацію про досягнення Міністерства культури, встановити міцні сторони його діяльності та

виявити можливі проблемні сфери. Це допомагає уряду та громадськості зробити обґрунтовані рішення з покращення роботи Міністерства та реалізації державної політики у сфері культури.

Моніторинг проводиться на регулярній основі, щоб виявити тенденції, зміни та прогрес у діяльності Міністерства. Оцінка результатів дозволяє визначити, наскільки ефективно виконуються заплановані завдання та досягаються поставлені цілі. За допомогою цих показників здійснюється аналіз роботи Міністерства та виявляються напрямки подальшого розвитку та вдосконалення діяльності в сфері культури [51][52].

Такий систематичний моніторинг та оцінка забезпечують прозорість та відкритість у роботі Міністерства культури України. Результати аналізу стають підґрунтям для прийняття управлінських рішень, спрямованих на покращення реалізації державної політики у сфері культури, забезпечуючи належний розвиток та підтримку культурного сектору країни.

2.2. Напрями удосконалення реалізації державної політики в сфері культури в Україні

Нині відбувається реформування та вдосконалення нормативно-правової бази культурної політики. Окрім позитивних результатів, досягнутих у цій сфері, є й недоліки. Порівняно із законодавством інших країн українське культурне законодавство є досить обширним і специфічним у різних сферах. Загалом Верховна Рада України прийняла понад 300 нормативно-правових актів з питань культури. Такий широкий спектр законодавчих актів часто є непослідовним і суперечливим [26] [36]. Що стосується основних незаконодавчих питань, описаних у концепції державної політики у сфері культури, то сучасний стан розвитку української культури та духовності характеризується культурною ерозією та поступовою маргіналізацією,

руйнування ціннісних та інтелектуальних культур у суспільному житті, цілісної мережі закладів культури, підприємств, організацій та установ, а також єдиного інформаційно-культурного простору, неефективне використання наявних культурно-творчих ресурсів. Розрив між фінансуванням з бюджету т. зв між офіційною культурою та незалежною культурною діяльністю, орієнтованою на сучасні потреби. проблема недостатнього фінансового забезпечення сфери культури набула хронічного характеру; значно погіршилася економічна структура видатків місцевих бюджетів у сфері культури; різноманітні культурні заходи не становили єдиної комплексної програми розвитку культури [37].

Для подолання негативних системних явищ у сфері культури особливо необхідним є вирішення таких проблем:

- ставлення до культури є «залишком» у суспільстві та державній політиці;
- відсутність цілісного інформаційно-культурного простору, а також мережі вертикальних і горизонтальних партнерських відносин;
- відсутність середньо- та довгострокових програм розвитку культури;
- відсутність визначених державою та гарантованих державою соціальних стандартів послуг, що надаються населенню у сфері культури;
- недостатня підготовленість персоналу до економічних відносин в умовах ринкової економіки;
- соціальна нестабільність діячів культури;
- недостатня участь України в європейських і світових культурних проектах.

Сучасний стан культури в Україні вимагає нових політичних підходів, нових програм і механізмів їх реалізації. Культурний розвиток держави та окремих її регіонів необхідно визначити одним із пріоритетних напрямів

діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. У зв'язку з цим можна визначити такі пріоритетні цілі та завдання державної політики у сфері культури:

- розроблення та затвердження довгострокової програми розвитку культури України, а також сприяння розробленню середньострокових програм розвитку культури регіонів [38];
- залучення громадськості до процесів управління та контролю культури;
- розроблення ефективної моделі фінансового та матеріального забезпечення розвитку культури;
- розроблення, затвердження та впровадження гарантованих державою державних соціальних стандартів культурного обслуговування населення;
- реалізація освітніх, культурно-мистецьких програм і проектів для дітей та молоді;
- підтримка та розвиток культури села;
- участь України в міжнародних культурних проектах, проведення численних освітніх та культурних заходів, спрямованих на ознайомлення світової громадськості з культурними цінностями України [45].

Реалізація цих та інших директив є надзвичайно важливою для України, оскільки культура є важливим елементом розвитку держави та особистості. Зміцнення культурної ідентичності є ключовим елементом незалежності та національного розвитку. Удосконалення реалізації державної політики у сфері культури в Україні є важливим завданням розвитку та вдосконалення різних аспектів діяльності культурної галузі. Ось деякі сфери, які потребують покращення. Розвиток реалізації стратегічних документів: розробка

довгострокових стратегій, програм і планів дій у сфері культури, які відповідають потребам сучасного суспільства та розвитку культури. Підтримка та розвиток закладів культури: забезпечення належних умов для роботи музеїв, театрів, бібліотек, галерей та інших закладів культури. Фінансування, модернізація та створення нових культурних центрів і просторів. Залучення інвестицій: створення сприятливих умов у сфері культури, у тому числі державних та приватних інвестицій. Встановлення партнерських відносин з діловим світом і клієнтами. Підтримка творчих професій: підтримка та розвиток творчих професій, зокрема художників, музикантів, акторів, письменників тощо. Надання стипендій, ваучерів, конкурсів та інших форм підтримки. Збереження культурної спадщини: забезпечення ефективного збереження, охорони та відновлення національної культурної спадщини, зокрема пам'яток архітектури, музейних колекцій, народних традицій та історичних об'єктів. Просування культурних об'єктів і подій, які приваблюють туристів з усього світу. Розвиток інфраструктури, підвищення якості послуг та поширення унікальності культурної спадщини.

Впровадження інноваційних технологій: застосування сучасних інформаційних технологій та цифрових інструментів у культурній сфері з метою підвищення доступності, збереження та поширення культурних цінностей [19] [37]. Розвиток культурної освіти: забезпечення доступу до якісної культурної освіти, розвиток культурної грамотності, свідомого розуміння культури. Організація культурно-освітніх заходів, включаючи конференції, семінари, культурні фестивалі та інші заходи. Підтримка творчих ініціатив: створення сприятливих умов для розвитку та підтримка творчих ініціатив, у тому числі підтримка молодих талантів, організація конкурсів та стипендіальних програм [47].

Метою цих напрямків є покращення українського культурного середовища, підвищення доступності, розвиток культурної творчості та збереження культурної спадщини країни. У результаті аналізу наведених вище підходів до визначення переліку пріоритетних напрямів державної інформаційної політики можна зробити висновок, що цей перелік не є статичним, він має постійно змінюватися. Іншими словами, напрямки державної інформаційної політики визначаються не лише динамікою суспільного життя, а й розвитком інформаційних технологій та необхідністю державного регулювання інформаційних відносин. Як і будь-який інший бізнес, державна інформаційна політика реалізується для досягнення певної мети – розглянемо її докладніше[9]. На думку О. В. Сосніна, основною метою державної інформаційної політики є створення економічних і соціально-культурних умов, пов'язаних із забезпеченням національних джерел інформації, а також створення правових і організаційних механізмів, необхідних для формування, розвитку та ефективного використання національних джерел інформації. В усіх сферах життя і діяльності громадян, суспільства і держави. У цьому контексті функції державного управління джерелами інформації можна сформулювати так:

- розроблення та прийняття програмних рішень, законодавчих та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування національної системи управління інформаційними ресурсами, а також розроблення механізмів забезпечення реалізації правових норм чинного законодавства;
- визначення та реалізація повноважень державних органів та автономних територіальних громад щодо оперативного управління джерелами інформації держави (володіння, передача, використання);

- розроблення та здійснення організаційних, нормативно-методичних заходів щодо забезпечення діяльності недержавних організаційних, територіальних і галузевих структур у сфері розвитку та використання інформаційних ресурсів, крім координації діяльності цих структур;
- розроблення та впровадження фінансово-економічних засад процесу створення та використання інформаційних ресурсів;
- запровадження державного реєстру джерел інформації, що забезпечує повноту створення первинних та вторинних джерел інформації на основі використання інформації, яка формується (створюється) під час діяльності державних органів, органів територіального самоврядування та органів місцевого самоврядування, підприємства, підприємства, установи, організації, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, установи, організації незалежно від форм власності [48];
- за результатами діяльності державних органів, органів регіонального та місцевого самоврядування, підприємств і державних організацій впровадження технологічно та методологічно єдиних принципів розвитку джерел інформації з метою вільного доступу громадян і організації (крім джерел інформації, що містять державну таємницю та іншу інформацію з обмеженим доступом);
- забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів органів державної влади, органів місцевого та регіонального самоврядування, державних підприємств, установ та організацій [38][39];

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У ході дослідження та проведеного моніторингу ми можемо зробити такі висновки:

1. Державна політика в Україні у сфері культури має кілька основних пріоритетів. Першим пріоритетом є збереження та розвиток культурної спадщини, включаючи пам'ятки архітектури, мистецтва, літератури та інші цінності. Другий пріоритет полягає в розвитку творчості та культурних індустрій, сприянні творчому розвитку, підтримці культурних індустрій та міжнародній співпраці. Третім пріоритетом є культурна освіта та доступність, забезпечення доступності культурних послуг та підвищення культурної освіченості через організацію заходів та створення культурних центрів.
2. Міністерство культури та інформаційної політики України є центральним органом виконавчої влади, яке виконує свою діяльність згідно з вимогами Конституції та законів України. Це міністерство відіграє головну роль у системі центральної виконавчої влади, забезпечуючи формування та реалізацію державної політики в різних сферах культури і мистецтва, охорони культурної спадщини, музейної справи, культурного експорту та імпорту, державної мовної політики, кінематографії, збереження національної пам'яті, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин. Міністерство дотримується встановленого порядку та підпорядковується Кабінету Міністрів України, що забезпечує ефективне керівництво і координацію його діяльності.
3. Результати базового відстеження свідчать про успішну реалізацію актів, сприяючих прозору розподілу бюджетних коштів і включенню різних організацій у творчий процес. Акт відповідає принципам державної

регуляторної політики. Оцінка результатів та досягнення поставлених цілей будуть проведені під час повторного відстеження. У контексті військових злочинів Росії в Україні, міністр культури рекомендував утриматися від співпраці з представниками російського культурного світу. Заклади культури, музеї, архіви, бібліотеки та школи мистецтв активно допомагають біженцям. Інформація про допомогу надається на веб-сайті Міністерства культури та національної спадщини України. Моніторинг потреб українських театральних діячів та ресурсів виконується Національним інститутом музики і танцю, який також надає можливість українським митцям працювати в польських культурних установах через заповнення відповідних форм на їх веб-сайті.

4. Для покращення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України необхідно зосередитися на кількох аспектах. По-перше, важливо продовжувати вдосконалювати систему індикаторів для моніторингу та оцінки діяльності, що дозволить об'єктивно оцінити роботу та виявити проблемні моменти. По-друге, необхідно забезпечити прозорість шляхом оприлюднення результатів моніторингу та оцінки для широкої громадськості. По-третє, важливо співпрацювати з громадськими організаціями та експертами для отримання об'єктивних відгуків та пропозицій. Крім того, потрібно постійно аналізувати результати моніторингу та оцінки, знаходити проблемні області та впроваджувати ефективні рішення. Також необхідно підтримувати інноваційні проекти та забезпечувати фінансову стабільність. Розвиток міжнародного співробітництва також може внести значний внесок у покращення діяльності Міністерства культури. Загальною метою є забезпечення ефективного функціонування та розвитку сфери культури в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Богданова, Л. В. "Ефективність державної підтримки культурних проєктів в Україні" (2018), с. 35-48.
2. Веб-сайт Верховної Ради України, URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67873(дата звернення: 29.05.23)
3. Веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби, URL: <http://www.dcz.gov.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
4. Веб-сайт Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, URL: <https://nakkim.edu.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
5. Веб-сайт Українського центру науково-технічної, економічної та інформаційної літератури, URL: <https://uacrisis.org/>(дата звернення: 29.05.23)
6. Волошина, І. В. "Інструменти та механізми реалізації державної політики у культурній сфері" (2021), с. 75-89.
7. Гончаренко, М. А. "Культурна дипломатія як інструмент реалізації державної політики культури" (2017), с. 21-36.
8. Державна архітектурно-будівельна інспекція України - "Концепція розвитку культури та мистецтва в Україні".
9. Електронний архів наукових публікацій "Українська періодика", URL: <https://www.irbis-nbuv.gov.ua/erlib/index.php>(дата звернення: 29.05.23)
10. Журнал "Культурологічні дослідження" - "Роль держави у розвитку сучасної української культури", с. 30-32.
11. Іванов, Р. В. "Реалізація державної політики у сфері культури: виклики та перспективи" (2022), с. 42-57.
12. Іванченко, О. С. "Державна підтримка музеїв у контексті культурної політики" (2021), с. 82-96.

13. Інститут глобальних досліджень. "Культурна політика в умовах глобалізації: тенденції та виклики". URL: <http://globalresearch.in.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
14. Інститут економіки праці та соціальних відносин - "Державна підтримка культурних індустрій в Україні: аналіз та перспективи". URL: <http://www.ielsv.org.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
15. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій - "Дослідження впливу державної політики на розвиток культурної індустрії". URL: <http://www.ier.com.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
16. Інститут етнології та фольклористики імені М. Т. Рильського. "Культурна політика та міжкультурний діалог в Україні". URL: <http://ief-ua.com/> (дата звернення: 29.05.23)
17. Інститут європейських досліджень. "Культурні політики в контексті євроінтеграції України". URL: <http://www.iep.org.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
18. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. "Роль масової комунікації у впровадженні державної політики у сфері культури". URL: <http://journ.univ.kiev.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
19. Інститут зовнішньої політики. "Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики України". URL: <http://www.diplomacy.org.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
20. Інститут книги імені М. П. Старицького. "Державна підтримка видавничої справи в культурному секторі". URL: <http://www.nbuviar.gov.ua/> (дата звернення: 29.05.23)
21. Інститут культури і мистецтвознавства Київського національного університету культури і мистецтв - "Державна підтримка малого

- підприємництва у культурній сфері". URL: <http://www.ikma.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
22. Інститут молодіжних досліджень. "Соціокультурні проекти у молодіжній політиці". URL: <http://youthinstitute.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
23. Інститут музичної мистецтвознавства імені М. В. Лисенка. "Державна підтримка музичного мистецтва в Україні". URL: <http://musicology.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
24. Інститут музичної педагогіки імені А. В. Неустроєва. "Розвиток музичної освіти в Україні: державна політика та виклики". URL: <http://musicpedagogy.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
25. Інститут педагогіки і психології професійної освіти. "Державна підтримка культурної освіти в Україні". URL: <http://www.iprop.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
26. Інститут політики національної безпеки та оборони. "Культурна політика як інструмент утвердження національної ідентичності". URL: <http://www.isnpd.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
27. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса. "Культурна політика і національна ідентичність: український контекст". URL: <http://www.iped.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
28. Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього. "Роль культури в економічному розвитку регіонів". URL: <http://irr.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
29. Інститут соціально-економічних досліджень - "Культурна політика як чинник сталого розвитку суспільства". URL: <http://www.ises.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
30. Інститут соціології НАН України. "Інклюзивна культура: державна підтримка та розвиток". URL: <http://www.is.ua/>(дата звернення: 29.05.23)

31. Інститут театрального мистецтва імені І. Карпенка-Карого. "Роль державної підтримки в розвитку театральної сфери". URL: <http://www.theatreinstitute.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
32. Інститут туризму і рекреації імені О. С. Попова. "Розвиток культурної спадщини як інструмент туристичного привабливості України". URL: <http://itr.org.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
33. Інститут туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка. "Стратегія розвитку культурного туризму в Україні". URL: <http://www.tourism.knu.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
34. Інститут фінансів та обліку. "Державне фінансування проектів культурно-мистецького сектору". URL: <http://ifa.kpi.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
35. Кабінет Міністрів України - "Державна програма розвитку культури і туризму в Україні". URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-rozvitku-kulturi-ta-turizmu-na-2021-2025-roki-379>(дата звернення: 29.05.23)
36. Коваленко, О. І. "Стратегії реалізації державної політики у культурній сфері" (2020), с. 105-120.
37. Ковальова, Н. І. "Роль культурних інституцій у реалізації державної політики культури" (2019), с. 52-67.
38. Кравченко, І. П. "Реалізація державної політики у сфері літератури та видавничої справи" (2022), с. 70-85.
39. Мельник, О. В. "Інноваційні підходи в культурній політиці: світовий досвід та перспективи для України" (2021), стор. 112-128.
40. Інститут туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка. "Стратегія розвитку культурного туризму в Україні". URL: <http://www.tourism.knu.ua/>(дата звернення: 29.05.23)

41. Інститут фінансів та обліку. "Державне фінансування проектів культурно-мистецького сектору". URL: <http://ifa.kpi.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
42. Кабінет Міністрів України - "Державна програма розвитку культури і туризму в Україні". URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/prozatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-rozvitku-kulturi-ta-turizmu-na-2021-2025-roki-379>(дата звернення: 29.05.23)
43. Наукова електронна бібліотека "eLibrary", URL: <https://www.elibrary.ru/>(дата звернення: 29.05.23)
44. Національний культурний портал України, URL: <http://culture.gov.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
45. Офіційний веб-сайт Міністерства культури та інформаційної політики України, URL: <https://mkip.gov.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
46. Офіційний веб-сайт Президента України: <https://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
47. Офіційний веб-сайт Уряду України, URL: <https://www.kmu.gov.ua/>(дата звернення: 29.05.23)
48. Петренко, І. В. "Роль держави у збереженні та розвитку культурної спадщини" (2020), с. 45-58.
49. Петрова, М. С. "Державна підтримка культурних проектів: аналіз ефективності реалізації" (2019), с. 63-78.
50. Сидоренко, Н. О. "Взаємозв'язок культурної політики та туристичного розвитку" (2018), стор. 53-67.
51. Степаненко, В. М. "Державна політика у сфері культури: вітчизняний досвід та світові тенденції" (2020), с. 15-27.
52. Шевченко Н. А. "Оцінка ефективності реалізації державної політики у культурі" (2018), с. 29-42.

АНОТАЦІЯ

Вишнецька Ю.С. Реалізація державної політики у сфері культури в Україні.

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування». Державний торговельно-економічний університет, 2023.

У випускній кваліфікаційній роботі висвітлено основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури, проаналізовано діяльність Міністерства культури та інформаційної політики в Україні, викладено реформування та вдосконалення нормативно-правової бази культурної політики.

Ключові слова: Державна політика, культура, Міністерство культури та інформаційної політики, фінансування, нормативно-правові акти, культурна спадщина.

SUMMARY

Vyshnetska Yu. Implementation of state policy in the sphere of culture in Ukraine.

Graduation qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 281 "Public management and administration" in the educational program "Public management and administration". State University of Trade and Economics, 2023.

The final qualification work highlighted the main priorities of the implementation of state policy in the field of culture, analyzed the activities of the Ministry of Culture and Information Policy in Ukraine, outlined the reformation and improvement of the legal framework of cultural policy.

Key words: State policy, culture, Ministry of Culture and Information Policy, financing, legal acts, cultural heritage.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускн кваліфікаційну роботу
студентки ФЕМП ДТЕУ освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування”
освітньої програми “Публічне управління та адміністрування”
Вишнєцької Юлії Станіславівни
на тему “Реалізація державної політики у сфері культури”

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота Вишнєцької Юлії Станіславівни характеризується актуальністю та своєчасністю, оскільки присвячена питанням механізми формування та реалізації державної політики у сфері культури в Україні.

Рецензована робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Наповнення параграфів відповідає назвам розділів та затвердженій темі. Зміст та структура випускної кваліфікаційної роботи відповідають вимогам, які висуваються до робіт на здобуття освітнього ступеня “бакалавр”, усі розділи виконано з додержанням діючих стандартів.

У першому розділі роботи проаналізовано основні пріоритети реалізації державної політики у сфері культури в Україні, діяльність Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері культури.

У другому розділі випускної кваліфікаційної роботи визначено проблеми формування та реалізації державної політики у сфері культури, обґрунтовано напрями її удосконалення.

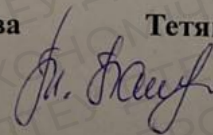
Випускна кваліфікаційна робота є завершеним, самостійним дослідженням актуальної теоретичної та практичної проблематики. Висновки та пропозиції, що сформульовані в роботі, є обґрунтованими.

З огляду на зазначене, представлена робота Вишнєцької Юлії Станіславівни виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту.

Рецензент

**к.е.н., доцент кафедри
економіки та фінансів підприємства**

Тетяна ПАШКУДА



Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.




Заява

Я, Вишнецька Юлія Станіславівна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Реалізація державної політики у сфері культури» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«14» 06 2023 року

 (підпис)

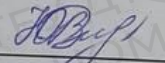
Згода

Я, Вишнецька Юлія Станіславівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “Реалізація державної політики у сфері культури” несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«18» 06 2023 року


Підпис

(Вишнецька Ю.С.)